

Objavljeno: 13.01.2022

IZRAZILI ZAINTERESOVANOST

Elektroprivreda BiH spremna na kupovinu Hidroelektrane na Trebišnjici

Spremnost JP Elektroprivreda BiH za kupovinu akcija preduzeća Hidroelektrane na Trebišnjici u skladu je sa strateškim opredjeljenjem kompanije za povećanjem udjela obnovljivih izvora za proizvodnju električne energije

Uvažavajući inicijativu premijera Federacije BiH Fadila Novalića i postupajući po istoj, JP Elektroprivreda BiH iskazuje zainteresovanost i spremnost za kupovinu akcija preduzeća Hidroelektrane na Trebišnjici iz sastava mješovitog holdinga Elektroprivreda RS, koji je vlasnik 65 posto dionica preduzeća, saopćeno je iz Elektroprivrede BiH.

- Svoju spremnost za kupovinu akcija Hidroelektrana na Trebišnjici, JP Elektroprivreda BiH temelji na nužnosti očuvanja energetske nezavisnosti i stabilnosti elektroenergetskog sistema BiH koje bi omogućavanjem „otuđenja“ značajnih proizvodnih potencijala bile ozbiljno ugrožene. Posljedica ovakvog scenarija bilo bi i neminovno ekonomsko urušavanje BiH.

Spremnost JP Elektroprivreda BiH za kupovinu akcija preduzeća Hidroelektrane na Trebišnjici u skladu je sa strateškim opredjeljenjem kompanije za povećanjem udjela obnovljivih izvora za proizvodnju električne energije u proizvodnom portfoliju i ispunjavanju obaveza koje je država BiH preuzela kao potpisnica Ugovora o Energetskoj zajednici. Uz planiranu izgradnju novih pogona, JP Elektroprivreda BiH je s ciljem povećanja kapaciteta iz obnovljivih izvora, javno oglasila i svoju zainteresovanost za otkup, odnosno kupovinu projekata u razvoju ili završenih proizvodnih objekata, upućivanjem poziva zainteresovanim stranama - navodi se u saopćenju.

Projekt Hidroelektrana vrijedan najmanje pet miliona KM: Naljeto počinje izgradnja novog mosta na Trebišnjici

03.01.2018 u 22:00

Naglašeno je da Hidroelektrane na Trebišnjici su sa pogonima Trebinje 1 i 2, Čapljina i dio HE Dubrovnik (Hrvatska) od puštanja u proizvodnju (sukcesivno u periodu 1965-1981.godina) sve do 1992.godine, djelovale u sastavu Elektroprivrede BiH koja je finansirala njihovu izgradnju.

- Od 1992.godine hidroelektrane Trebinje 1 i 2 ukupne instalisane snage 176 MW i prosječne godišnje proizvodnje od 384 do 434 GWh električne energije su u sastavu mješovitog holdinga Elektroprivreda RS. Hidroelektrana Dubrovnik iz sliva rijeke Trebišnjice je na teritoriji Hrvatske i njena proizvodnja, koja u godišnjem prosjeku prelazi količinu 1160 GWh, se raspodjeljuje između Hrvatske elektroprivrede (HEP) i holdinga Elektroprivreda RS kojem u raspodjeli pripada više od 75 posto proizvedene električne energije. Od 1992.godine, HE Čapljina djeluje u sastavu Elektroprivrede HZHB - zaključeno je u saopćenju.

OSLOBODENJE

Objavljeno:13.01.2022.

Elektroprivreda BiH "kvari posao" Srbiji: Spremni smo kupiti dionice Hidroelektrana na Trebišnjici, svakako su bile naše

OSLOBODENJE PORTAL

"Otudjenje" proizvodnih potencijala ugrozilo bi energetske sistem BiH

Uvažavajući inicijativu premijera Federacije BiH Fadila Novalića, Javno preduzeće Elektroprivreda BiH iskazuje zainteresovanost i spremnost za kupovinu akcija preduzeća Hidroelektrane na Trebišnjici iz sastava mješovitog holdinga Elektroprivreda Republike Srpske, koji je vlasnik 65 posto dionica preduzeća.

Iz EPBiH ističu da spremnost za kupovinu akcija Hidroelektrana na Trebišnjici temelje na nužnosti očuvanja energetske nezavisnosti i stabilnosti elektroenergetskog sistema BiH koje bi omogućavanjem „otudjenja“ značajnih proizvodnih potencijala bile ozbiljno ugrožene.

OBNOVLJIVI IZVORI

- Posljedica ovakvog scenarija bilo bi i neminovno ekonomsko urušavanje BiH - kazali su.

Spremnost JP Elektroprivreda BiH za kupovinu akcija preduzeća Hidroelektrane na Trebišnjici u skladu je sa strateškim opredjeljenjem kompanije za povećanjem udjela obnovljivih izvora za proizvodnju električne energije u proizvodnom portfoliju i ispunjavanju obaveza koje je država BiH preuzela kao potpisnica Ugovora o Energetskoj zajednici.

Uz planiranu izgradnju novih pogona, JP Elektroprivreda BiH je s ciljem povećanja kapaciteta iz obnovljivih izvora, javno oglasila i svoju zainteresovanost za otkup, odnosno kupovinu projekata u razvoju ili završenih proizvodnih objekata, upućivanjem poziva zainteresovanim stranama.

Dnevni avaz

Objavljeno: 28.01.2022.

Iz "Elektroprivrede BiH" o "tržišnom snabdijevanju u 2022. godini": Koliko će kupci plaćati električnu energiju

U periodu od 7. januara do 31. decembra 2022. godine, svim kupcima se, za ugovorene količine, cijene električne energije definišu u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o ograničavanju povećanja cijena snabdijevanja električnom energijom

N. Aj.28.01.2022

OGLASILI SE Iz "Elektroprivrede BiH" o "tržišnom snabdijevanju u 2022. godini": Koliko će kupci plaćati električnu energiju

Svim kupcima koji su potpisali Ugovor o tržišnom snabdijevanju ili su prihvatili ili zahtijevali ponudu za tržišno snabdijevanje do 31.12.2021. godine, električna energija će se za period od 1.1. do 6.1.2022. godine obračunavati po tržišnim cijenama, odnosno, cijenama koje se vrijedile u trenutku obrade zahtjeva za dostavu ponude, saopćeno je danas iz "Elektroprivrede BiH".

Kako su naveli iz "Elektroprivrede BiH", kupcima koji nisu prihvatili ponudu za tržišno snabdijevanje ili nisu tražili dostavu iste, električna energija će se za period 1. januar 2022. godina 6. januara 2022. godine obračunavati po cijenama Javnog snabdjevača, odnosno cijenama za rezervno snabdijevanje ili univerzalnu uslugu, ovisno o pravima u skladu sa zakonskim odredbama koje tretiraju predmetnu oblast.

U periodu od 7. januara do 31. decembra 2022. godine, svim kupcima se, za ugovorene količine, cijene električne energije definišu u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o ograničavanju povećanja cijena snabdijevanja električnom energijom.

JP Elektroprivreda BiH dd. – Sarajevo poziva kupce da sve zahtjeve blagovremeno podnose, kako bi se procedure ugovaranja okončale u najkraćem roku.

OSLOBODENJE

Ovjavljeno: 10.03.2022.

Odobren produžetak rada Blokova 4 i 5 u TE Tuzla i TE Kakanj / Snabdijevanje strujom i grijanjem ostaje sigurno

MIREN ALJIĆ

Blokovi TE Tuzla i TE Kakanj trebali su biti zatvoreni do kraja 2023, ali im je produžen radni vijek zbog krize na tržištu

Zastupnici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH odobrili su, na prijedlog Vlade FBiH, produžetak rada blokova 4 i 5 u termoelektranama Tuzla i Kakanj. Na ovaj način je osigurano nesmetano snabdijevanje strujom i grijanje gradova koji su na tim blokovima. Vlada FBiH je ovu odluku donijela već ranije, a na samoj sjednici Parlamenta premijer FBiH Fadil Novalić je kazao da je ovo nužno zbog rasta cijena energenata u svijetu. Na zastupnike je apelovao i sam direktor EPBiH Admir Anđelića.

- Parlament FBiH je 30. decembra donio izmjenu Zakona o električnoj energiji i ograničio cijenu električne energije na 20 posto u odnosu na prethodnu godinu. U svjetlu krize koja je kulminirala ratom u Ukrajini, uz rast cijena energenata, mi smo predložili da se donese ova odluka kojom će se produžiti rad blokova 4 u TE Tuzla i 5 u TE Kakanj, čime ćemo omogućiti da domaći kupci imaju sigurno snabdijevanje u vrijeme ove krize, kazao je Anđelića.

Blok 4 u TE Tuzla i Blok 5 u TE Kakanj su krajem 2021. godine već prešli 90 posto fonda sati koji je odobrila Energetska zajednica, i njihov rad je bio planiran samo u 2022. i 2023. godini, odnosno do 31. decembra 2023, s tim da su trebali proizvoditi ograničene količine električne energije.

Kako je ranije saopšteno iz EPBiH, produženjem rada blokova 4 u TE Tuzla i 5 u TE Kakanj Elektroprivredi BiH će biti omogućen nastavak proizvodnje iz ovih postrojenja i obezbjeđenje dovoljnih količina električne energije za zadovoljenje potreba kupaca, očuvanje stabilnosti elektroenergetskog sistema BiH i energetske neovisnosti.

- Uz visoku pogonsku spremnost raspoloživih kapaciteta i produženjem rada blokova 4 i 5 u termoelektranama, Elektroprivreda BiH biće u mogućnosti da vlastitim kapacitetima odgovori potrebama privrede i građana za električnom energijom i doprinese ublažavanju posljedica koje će neminovno nastupiti u slučaju smanjenja dotoka gasa, saopšteno je iz EPBiH.

OSLOBODENJE

Ovjavljeno:25.03.2022.

U nedjelju ujutro počinje ljetno računanje vremena

Mijenja se i vrijeme više i niže tarife za obračun utroška struje

U nedjelju 27. marta u 2.00 sata ujutro počinje ljetno računanje vremena. U trenutku prelaska na ljetno računanje vremena kazaljke na satovima treba pomjeriti za jedan sat naprijed, odnosno umjesto 2.00 biće 3.00 sata.

Prelaskom na ljetno računanje vremena, u nedjelju, 27. marta ove godine, nastupiće i promjene u primjeni viših i nižih dnevnih tarifnih stavova za kupce koje električnom energijom snabdijeva JP Elektroprivreda BiH (EPBiH).

Za domaćinstva koja posjeduju dvotarifna brojila, niži dnevni tarifni stavovi (tzv. jeftinija električna energija) primjenjivat će se radnim danima i subotom u intervalima od 14.00 do 17.00 i od 23.00 do 08.00 sati, a nedjeljom cijeli dan.

Za sve ostale kupce JP Elektroprivreda BiH, niži dnevni tarifni stavovi primjenjivat će se radnim danima u intervalu od 23.00 do 08.00 sati, a subotom i nedjeljom cijeli dan, saopćeno je iz Službe za komunikacije EPBiH.

OSLOBODENJE

Objavljeno:05.04.2022.

EPBiH je oslonac građanstvu i privredi u BiH

Admir Anđelića: U toku rata smo ostali bez više od 50 posto proizvodnih kapaciteta

ALMIR BIČAKČIĆ

Admir Anđelića, generalni direktor Elektroprivrede BiH, za naš list govori o ulozi EPBiH tokom agresije na BiH i s kojim se sve izazovima susretala u tom periodu, kao i trenutnom položaju kompanije i budućim projektima

ZA POČETAK DA SE PRISJETIMO KAKVA JE BILA ULOGA ELEKTROPRIVREDE BIH U RATU 1992-1996?

- Elektroprivreda Bosne i Hercegovine je u prethodnom ratu od 1992. do 1995. imala odlučujuću i presudnu ulogu kada je u pitanju snabdijevanje kupaca električnom energijom, odnosno stanovništva BiH u tom periodu. Podsjećam vas da smo iz naša tri proizvodna kapaciteta u TE Tuzla, u izuzetno teškim uslovima kakav je bio jedan ostrvski rad i stalno granatiranje pomenute TE, uspjeli obezbijediti potrebne, odnosno minimalne količine električne energije za kupce na teritoriji sjeveroistočne Bosne tuzlanskog bazena. Također, i TE Kakanj je u tom periodu uspjela obezbijediti određene količine električne energije za stanovništvo u SBK-u i ZDK-u, u to vrijeme srednje Bosne, a hidroelektrane na Neretvi, prije svega HE Jablanica putem dalekovoda i izgradnjom kabla S-35 i S-110, uspjela je da obezbijedi potrebne količine struje za grad Sarajevo. Ne treba posebno naglašavati šta je to značilo za Sarajevo u periodu kada su izgrađena ta dva kabla, kao i periodu prije toga kada je Sarajevo bilo bez električne energije, grijanja i osnovnih uslova za život. I zgrada u kojoj boravimo je također bila na prvoj liniji i potpuno je izgorjela, uništena, kao i većina naših kapaciteta.

ODBRANA BIH

S KAKVIM GUBICIMA JE ELEKTROPRIVREDA IZAŠLA IZ RATA I ZAPOČELA PUT KA JEDNOJ OD NAJPERSPEKTIVNIJIH BH. FIRMI KAKVA JE POSTALA DANAS?

- EPBiH je prije rata, od 1992. do 1995. poslovala na teritoriji čitave BiH. U toku rata smo ostali bez više od 50 posto proizvodnih kapaciteta, odnosno 50 posto korisnika naše mreže, sistema, također 80 posto mreže, kako prenosne, tako i distributivne i naravno bez ogromnog broja uposlenika koji su se na neki način, takoreći okrenuli prečim poslovima u tom periodu - odbrani BiH. Iz ovoga možemo reći da je EPBiH pretrpjela ogromne gubitke, od onoga dijela koji je bio pod kontrolom Armije BiH, a to je bilo jezgro buduće EPBiH, nažalost i taj dio je pretrpio značajne materijalne štete. Izašli smo iz rata potpuno devastirani, uništeni, ali evo s entuzijazmom i nadom da ćemo uspjeti da napravimo kompaniju koja će biti na ponos Bosanaca i Hercegovaca.

S KAKVIM SE IZAZOVIMA SVE SUSRETALA I ŠTA BISTE IZDVOJILI KAO NAJVEĆI USPJEH ELEKTROPRIVREDE BIH?

- Krajem rata, menadžment EP i ljudi koji su u to vrijeme njome upravljali shvatili su i bilo im je jasno da bez jake EP nema ni jake BiH. I upravo su to vremena kada se EPBiH okretala ka potpuno novom načinu upravljanja, ulaganja, investiranja. Najveći izazovi su u svakom slučaju upravo ti devastirani, kako kadrovski tako i infrastrukturni elementi kompanije i tome se najviše vremena i posvetilo. Došlo je do zanavljanja kompanije, svi uposlenici koji su ostali bez posla u dijelovima kompanije, ko je ostao u Republici Srpskoj i Herceg-Bosni je bio

primljen u kompaniju i to dosta mladog kadra te '96, '97. i '98, tako da je stvoreno to jezgro, nukleus budućeg razvoja, odnosno potencijala. Također smo tada donijeli jednu vrlo važnu odluku, a to je da će se u EPBiH ugrađivati samo najbolji materijali, najbolja znanja i najbolji kvalitet i to je u suštini bio početak našeg vrlo dinamičnog razvoja. Ono sve što se iza toga desilo je u suštini plod i rezultat neke vizije i entuzijazma s početka. I dan-danas ubiremo plodove i na putu smo koji je trasiran još u tom periodu, tako da s ponosom možemo reći da smo mi, današnji uposlenici kompanije, ustvari nasljednici svega onoga što je bilo u proteklih 25 godina.

Najaktuelniji su priprema i razvoj projekata iz obnovljivih izvora električne energije / Senad Gubelić

PRIHVATLJIVE CIJENE

KAKVA JE DANAŠNJA POZICIJA ELEKTROPRIVREDE BIH?

- EPBiH je danas najveća elektroprivredna kompanija u BiH i bez lažne skromnosti najuspješnija kompanija. Ona je u svakom slučaju zamajac privrednog razvoja FBiH i BiH. Naša misija je da obezbijedimo potrebne količine električne energije, potrebnog kvaliteta i prihvatljive cijene i to je danas ono što nas vodi. Mislim da će EPBiH i ubuduće biti neko na koga će se moći osloniti građanstvo i privreda u BiH.

KOJI SU TRENUTNO NAJAKTUELNIJI PROJEKTI?

- Mi imamo prilično dinamičan investicioni ciklus u EPBiH i to je tako u posljednjih 25. godina. Uvijek se tu nešto dešava, tu je prije svega ulaganje u postojeće objekte, kako proizvodne, tako i distributivne, očuvanje, održavanje, produžavanje životnog vijeka i ono sve što čini jedan investicioni ciklus i opremu, kao i ostale elemente sistema. Ono što je trenutno najaktuelnije je taj ubrzani razvoj, tačnije priprema i razvoj projekata iz obnovljivih izvora električne energije. To su projekti iz vode, sunca, vjetra, a naravno ne želimo zaboraviti i naša postojeća postrojenja i proizvodnju iz uglja, a to je uvijek aktuelni Blok 7 u TE Tuzla i održavanje postojećih postrojenja kako bi im produžili životni vijek.

ZA BIH KAŽU DA JE ZEMLJA BOGATA HIDRO I VJETROPOTENCIJALIMA, IMAMO I VELIKU PROIZVODNJU UGLJA, MOŽEMO LI REĆI DA IMAMO DOVOLJNO STRUJE I NA RAZVOJU KOJIH POTENCIJALA (OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE, VJETROELEKTRANE...) EPBIH RADI?

- Možemo reći da imamo potpuno dovoljnu količinu električne energije koja je potrebna za naš domaći konzum, a i viškove koje na neki način stavljamo na raspolaganje i drugim kupcima, kako u BiH, tako i izvan. Ono što može biti problem i o čemu stalno razmišljamo, na čemu radimo je taj naš proizvodni portfolio, ta potpuna dominantna ovisnost na proizvodnju iz uglja. To je i naša obaveza da u narednom periodu, naš proizvodni portfolio pomjerimo ka obnovljivim izvorima, iako opet ponavljam, ne zaboravljajući tu proizvodnju iz uglja. Mi moramo imati stabilan sistem, stabilnu proizvodnju i količinu električne energije koja će biti dovoljna za kupce s jedne strane, a s druge da na neki način obezbijedimo kontinuiran rad naših rudnika za neki period u budućnosti za koji će pretpostavljamo biti kraj proizvodnje iz uglja, odnosno proizvodnje električne energije iz uglja.

IZGRADNJA OBNOVLJIVIH IZVORA

KAKVE SU PROJEKCIJE ZA BUDUĆNOST, U KOJEM SMJERU ĆE SE DALJE EPBIH KRETATI, NA ČEMU ĆE BITI FOKUS?

- To je, prije svega, ispunjavanje obaveza koje je država BiH preuzela, diverzifikacija kompanije na način da ćemo u budućnosti vrlo brzo biti u obavezi da odvojimo mrežne aktivnosti, a tu, prije svega, mislim na distribuciju u posebnu kompaniju i sve ono što proizilazi iz toga. Sigurno će se morati razmisliti i o tarifnoj politici u EPBiH, a to je jedna od obaveza koje su preuzete potpisivanjem ugovora o osnivanju Energetske zajednice jugoistočne Evrope. Sigurno da ćemo naš fokus kada je u pitanju proizvodnja električne energije potpuno okrenuti ka obnovljivim izvorima i biti puno dinamičniji. Naravno, tu očekujemo i podršku svih nivoa vlasti na način da se određena zakonska rješenja izmijene kako bi ovaj proces bio puno lakši, ne samo za nas već i za sve investitore u BiH, kada je u pitanju izgradnja obnovljivih izvora. I to je u suštini ono u kojem smjeru će se EP u budućnosti postavljati. Vrlo bitna komponenta su i kadrovski resursi, jer se već susrećemo s određenim problemima jer naši najbolji, najperspektivniji kadrovi nalaze druga zaposlenja, poslodavce. Moramo promijeniti određenu politiku kada je u pitanju prijem uposlenika, nagrađivanje i sve ono što čini jednu brigu o njima. Kada govorimo o podršci svih nivoa vlasti, deklarativnu i javnu podršku imamo, nažalost ne mogu reći da postoje opstrukcije, prije ću reći da postoje neznanja. EP, ova energetska tranzicija u kojoj živi BiH i u kojoj je EP stub, nosilac te tranzicije su vrlo teški i bolni koraci. Mi gradimo objekte visoke tehnologije za koje su potrebne određene dozvole za koje smatramo da ipak, pogotovo u malim sredinama, ne postoji dovoljno znanja i stručnosti da mogu pratiti jedan takav krupan i veliki objekat kao što je recimo jedna solarna elektrana snage 40 MW ili vjetrolektrana snage 50 MW. To bih nazvao jednom vrstom nerazumijevanja. Naravno, EP uvijek stoji na dispoziciji da pomogne, da bude stručna podrška, da budemo i neko ko može na neki način izvršiti edukaciju uposlenih kadrova u opštinama. Nemali broj objekata koje gradimo su upravo naš pokušaj da pokažemo kako se jedan ozbiljan investitor odnosi i prema lokalnoj zajednici, ali i okolini. Pomenut ću i naš razvoj elektromobilitosti, što nije naš primarni biznis, ali smo kao najveća kompanija htjeli pokazati kako se ona razvija, da prije svega ukažemo da postoje problemi od prostornog planiranja, ishođenja dozvola i da postoji potreba za izmjenom određenih zakonskih rješenja.

Dnevni avaz

Objavljeno:06.04.2022.

BESPLATNO ZA KORISNIKE

Elektroprivreda BiH pokrenula aplikaciju: Brz i jednostavan pregled informacija

Dostupan je i uvid u potrošnju električne energije, pregled računa, načine plaćanja, brojeve žiro računa, kalkulator za procjenu iznosa mjesečnog računa...

[Elektroprivreda BiH je pokrenula mobilnu aplikaciju koja pruža brz i jednostavan pregled](#) informacija za kupce električne energije.

Ova besplatna aplikacija na siguran i praktičan način omogućava samostalno očitavanje i dostavu informacija o stanju na brojilu, prijavu kvarova i reklamacija, pregled statusa podnesenih zahtjeva.

Također, dostupan je i uvid u potrošnju električne energije, pregled računa, načine plaćanja, brojeve žiro računa, kalkulator za procjenu iznosa mjesečnog računa, a omogućena je dostava notifikacije o isteku roka za plaćanje računa, te druge korisne informacije.

Volume 0%

Kako se registrirati

Za registraciju mjernog mjesta u aplikaciji je dovoljan broj računa tj. referenca, te broj mjernog mjesta, a korisnik može izvršiti brisanje, ažuriranje podataka ili dodavanje više mjernih mjesta.

Putem mobilne aplikacije se može realizirati i registracija na usluge e-račun, e-planska te sms-stanje računa, dok automatska registracija usluge m-planska korisniku omogućava prijem push notifikacija na mobilne uređaje o planskim isključenjima za pridružena mjerna mjesta.

Besplatno instaliranje

Osim navedenog, korisnicima je na mobilnoj aplikaciji dostupan geografski prikaz lokacija poslovnica Elektrodistribucije, kao i geografski prikaz lokacija punionica za električne automobile u vlasništvu JP Elektroprivreda BiH.

Aplikacija se može koristiti na Android i iOS uređajima, a dostupna je za besplatno instaliranje na Google Play i AppStore, saopćeno je iz Službe za komunikacije JP Elektroprivreda BiH.

OSLOBODENJE

Objavljeno: 19.04.2022.

Hoće li rudnici na "zelenu granu": Elektroprivreda BiH na "remontu"?

Admir Anđelija: Uskoro ćemo naći rješenje za TTU Energetik

MIREN ALJIĆ

Otvaraju se nove kompanije unutar Elektroprivrede BiH, kao servis i usluge za potrebe rudnika, jer se TTU Energetik više ne uklapa u planove, kaže Anđelija

Plan restrukturiranja Elektroprivrede Bosne i Hercegovine podrazumijeva i osnivanje novih kompanija unutar grupacije, koje bi zbrinule višak radnika evidentiran kroz ovaj plan. EPBiH je već osnovao kompaniju u Kaknju koja će se baviti geoistraživanjima, ispitivanjem kvalitete uglja, zaštitom u rudnicima i drugim poslovima, koja bi trebala upošljavati 150 radnika iz rudnika i ostvarivati prihod kako na tržištu, tako i kroz pružanje usluga EPBiH.

SIGURNA KUPOVINA

Druga kompanija je MiOD d. o. o. Tuzla, koja bi trebala biti osnovana 26. aprila na Skupštini društva EPBiH, a čiji je puni naziv Mehanizacija i održavanje, što će biti i njena osnovna djelatnost. Kako za Oslobođenje kaže Admir Anđelija, generalni direktor EPBiH, na ovaj način se stvara zdravi dio Elektroprivrede, omogućava jednostavnije obavljanje usluga unutar EPBiH, ali i zbrinjava višak radnika, kojih sada prema procjenama ima oko 1.000.

- Mi već godinama imamo negativne izvještaje revizorskih kuća kada je riječ o nabavci mehanizacije u rudnike. U suštini, tu se navodi da je nabavka opreme rizično ulaganje, jer su rudnici već odavno stekli uslove za stečaj, što znači da će i oprema uskoro postati stečajna imovina. Osnivanjem ove kompanije omogućavamo sigurnu kupovinu pomoćne mehanizacije koja će pružati usluge sistemskog održavanja glavne opreme u rudnicima, ali i profitirati na tržištu. Mnoge od ovih poslova, računajući i poslove koje će raditi kompanija iz Kaknja, za nas su dosad radili drugi ili su to radili naši ljudi koje su angažovale druge firme. Tome više neće biti mjesta u EPBiH, ističe Anđelija.

Nova kompanija će biti u stopostotnom vlasništvu EPBiH, a imat će tri pogona - pogon održavanja Tuzla, pogon održavanja Kakanj i pogon mehanizacije. Sva tri pogona trebala bi upošljavati 326 radnika iz zavisnih društava rudnika koncerna. Planirana ulaganja u novo društvo kreću se oko 21 milion KM, a odnose se na nabavku nove i remont opreme u rudnicima, te ulaganja u početna obrtna sredstva. Procjena potencijalnog prihoda na godišnjem nivou iznosi 34 miliona KM, a planirana dobit je oko 2,6 miliona maraka.

TTU Energetik nije opravdao namjenu / Miren Aljić

Novo društvo mora minimalno 80 posto prosječnog prihoda ostvarivati unutar Koncerna EPBiH, da bi ostvarilo izuzeće od primjene Zakona o javnim nabavkama BiH, tako da je moguće planirati realizaciju do 20 posto prihoda na vanjskom tržištu.

Nove kompanije će obavljati poslove koje je za EPBiH trebao obavljati TTU Energetik, kompanija koju je EPBiH zajedno sa RMU Banovići u omjeru 80:20 kupila kroz stečaj tuzlanske kompanije TTU. Međutim, kako nam govori Anđelija, neodmjereno upravljanje kompanijom dovelo je do toga da EPBiH više ne računa na TTU Energetik.

LUTANJE NA TRŽIŠTU

- Nažalost, TTU Energetik se ne uklapa više u planove poslovanja EPBiH. On jeste bio zamišljen na način da predstavlja servis za EPBiH, praktično da radi što će sada raditi MiOD, ali zbog načina na koji je kompanija vođena, zbog neodmjerene politike rukovodstva i zbog lutanja na tržištu, mi više ne računamo na TTU Energetik. Uskoro ćemo naći rješenje i za tu kompaniju, dodaje Anđelija.

TTU Energetik je imao obavezu ostvarivati prihode unutar grupacije od 80 posto, a ostatak od 20 sa tržišta. Međutim, TTU Energetik je zbog 50 posto prihoda na tržištu ispao iz planova EPBiH, jer se sada na poslove Elektroprivrede BiH mora javljati putem tendera.

Objavljenio: 16.06.2022.

Iz Uprave Elektroprivrede BiH tvrde: Nećemo se moći grijati na struju

Električna energija s ovom cijenom ne može biti osnovni energent za grijanje

Al. Bajramović

Andelija: Imamo uglja

Hrana i energenti su na globalnom planu trenutno najtraženija roba, a rat u Ukrajini, sankcije Rusiji, rast cijena i poremećaji na tržištu mogli bi ugroziti trenutno stabilan bh. energetski sistem.

Predsjednik Srbije Aleksandar Vučić najavio je tešku zimu, jer u novembru, zbog sankcija Rusiji, Srbija ostaje bez ruske nafte, pa je spomenuo i mogućnost da cijeli region, zbog nabavke uglja, kvarova na mreži nakon što se struja intenzivnije počne koristiti za zagrijavanje, ostane bez električne energije.

Hitan poziv

Direktor „Elektroprivrede BiH“ Admir Andelija kaže za „Avaz“ da u Srbiji već duže vrijeme imaju problema s nedostatkom uglja, pa posljedično i nedostatkom električne energije, ali, na našu sreću, „mi nismo u takvoj situaciji“.

On podsjeća da je isporuka iz naših rudnika redovna, ugovorene su i dodatne količine sa 20 posto višim cijenama, a dio je kupljen i na tržištu kako bi se osigurao kontinuitet rada oživljenih blokova 4 i 5.

- Ovim aktivnostima mi naš sistem držimo stabilnim i u pogledu cijene električne energije i u pogledu sigurnosti snabdijevanja, ali moramo upozoriti da električna energija s ovom cijenom ne može biti osnovni energent za grijanje. U tom smislu pozivamo nadležne da osiguraju dovoljne količine energenata. Tu mislimo, prije svega, na plin i pelet, kako bismo izbjegli scenarij da struja bude osnovni energent za grijanje - ističe Andelija.

Zbog enormne potražnje za energentima, a nakon odluke Vijeća ministara da zabrani izvoz peleta i ogrjevnog drveta, kao jedna od mjera spominje se i zabrana izvoza uglja iz BiH.

Prodaja uglja

Nedavno je RMU "Banovići" potpisao ugovor o isporuci 100.000 tona uglja za "Elektroprivredu Srbije". Radi se o vrsti uglja koja se ne može koristiti u termoelektranama Tuzla i Kakanj.

Džindić: Za sada sve stabilno

- Da ne bi taj ugalj propao, Uprava rudnika je ponudila prodaju i napravljen je direktan ugovor. To nije sporno. Ako bude potrebe za zabranom, mi ćemo to napraviti. Za sada to nije potrebno. Moramo biti korektni i prema kolegama iz energetskeg sektora Srbije, jer su u nekoliko navrata, pa i resorna ministrica Zorana Mihajlović, puno pomogli u vezi sa snabdijevanjem FBiH plinom - kaže Nermin Džindić, ministar energije i rudarstva.

Veliki gubici

- S obzirom na to da je proizvodna cijena električne energije 53 eura po megavat-satu, a prodajna 33, EPBiH na svakom prodatom megavat-satu ima gubitak od 20 eura koji mora nadomjestiti s nekih drugih modela, pa i tržišnog. U slučaju da dođe do značajno veće potrošnje električne energije, „Elektroprivreda“ bi povećavala gubitke. Nastojat ćemo da ne dođe do toga - ističe Džindić.

Objavljeno: 16.09.2022.

EPBIH PRIPREMA NOVE MODELE

Grijanje na struju bit će preskupo

Građani koji se žele grijati na struju najprije morati platiti povećanje priključne snage

Drastična poskupljenja peleta, ogrjevnog drveta, uglja i drugih energenata prisilila su građane da sve intenzivnije razmišljaju kako se ugrijati tokom zime, a sudeći po velikoj potražnji za klima-uređajima, radiatorima, grijalicama, izgleda da se struja čini kao najprihvatljivija opcija.

Međutim, iz „Elektroprivrede BiH“ (EPBiH) za „Avaz“ kažu da već prate potrošnju i da ostaju pri upozorenjima da će struje biti, ali ne za zagrijavanje prostora, i da građani dobro razmisle prije nego što krenu u takve investicije.

Zato je u pripremi model po kojem će cijena struje za prosječnu potrošnju ostati ista, dok bi ona prekomjerna bila dvostruko skuplja.

Direktor EPBiH Admir Anđelića pojašnjava da će građani koji se žele grijati na struju najprije morati platiti povećanje priključne snage u svom domaćinstvu.

Priključna snaga je količina energije koju potrošač u momentu može koristiti, a u slučaju prekomjerne potrošnje limitirano brojilo ih isključuje sa sistema. Rješenje je smanjiti potrošnju ili povećati priključnu snagu, a prelazak sa 4,2 na 10 kWh, potrebnu za grijanje, koštao bi 1.334 KM.

- Ako na to dodamo duplo veću cijenu energije za grijanje onda će grijanje na struju biti preskupa investicija. Dakle, cijena struje za prosječnu potrošnju do nekih 300 kWh ostat će ista, dok će cijena preko toga biti dvostruko i više skuplja. Na taj način bismo zaštitili prosječne potrošače, da ne trpe oni koji se ne griju na struju, ali i EP BiH i rudnike – ističe Anđelića.

Anđelića kaže da je EP BiH zadržala dosadašnje cijene toplotne energije iz termoelektrana za Tuzlu, Lukavac i Kakanj, te da Vlada FBiH subvencionira oko 70.000 kupaca iz ugroženih kategorija stanovništva sa 100 KM do Nove godine. Zato očekuje da i niži nivoi vlasti urade isto, da Kanton Sarajevo i Zenica subvencioniraju cijenu plina, te da i druge sredine pomognu ugroženima u nabavci energenata za zimu.

OSLOBODENJE

Objavljeno:02.11.2022.

Energetska zajednica pokrenula je postupak protiv BiH zbog nastavka rada blokova u Tuzli i Kakanju - Jerlagić: Ovo je licemjerman potez, Evropa želi prodati najskuplju struju

Vlasti BiH su početkom godine odobrile nastavak rada bloka 4 TE Tuzla i bloka 5 TE Kakanj

Naši sagovornici tvrde da i druge zemlje krše propise

Evropska energetska zajednica pokrenula je postupak protiv Bosne i Hercegovine zbog kršenja njenih propisa, budući da je naša zemlja odobrila nastavak rada dva bloka termoelektrana Tuzla i Kakanj čiji je vijek trajanja istekao, a u međuvremenu nismo modernizirali sistem zaštite od onečišćenja.

EVROPSKO LICEMJERJE

EZ navodi da je nastavak rada termoelektrana protivan Direktivi o velikim postrojenjima za sagorijevanje, ali i Nacionalnom planu za smanjenje emisija štetnih plinova.

- To će za posljedicu imati negativan utjecaj na zdravlje građana u BiH, pošto je zagađenje zraka, koje dolazi iz tih zastarjelih blokova, odgovorno za ozbiljne štete po zdravlje ljudi i okoliš, navodi se u pismu Energetske zajednice.

Da sam u cipelama Vlade FBiH, ovaj put bih se oglušio na prijetnje, kaže Jerlagić

”Kvalitet zraka - rezultati istraživanja u BiH” naziv je okruglog stola koji je održan online u organizaciji Švedske agencije za zaštitu okoliša (SwEPA). Rezultati za Banjaluku pokazuju da je oko 35 posto zagađenja PM2.5 emitovano sagorijevanjem biomase i uglja koji se koristi za grijanje. U Sarajevu su najveći doprinos zagađenju sitnim česticama prošle zime dali ispušni plinovi iz vozila s 30%, sagorijevanje biomase je dostiglo čak 26%, dok je doprinos od sagorijevanja uglja 14%.

Vlasti BiH su početkom godine odobrile nastavak rada bloka 4 TE Tuzla, kao i bloka 5 TE Kakanj, unatoč tome što su se ranije obavezale da ta postrojenja neće raditi duže od 20.000 sati nakon 1. januara 2018.

- Vlada FBiH i Parlament FBiH, kada su predlagali i donosili predmetnu odluku, imali su u vidu energetska krizu koja je bila na pomolu, te je mjera donesena kao prevencija za ublažavanje krize.

Vidimo da su u međuvremenu i zemlje EU donijele iste odluke, tako da je odluka EZ-a u najmanju ruku iznenađujuća, kaže Admir Anđelić, generalni direktor EPBiH.

Amer Jerlagić, stručnjak za energetiku, cijeni da je potez EZ-a licemjerman u ovom momentu, kada se pokušava doći do svakog kilovat-sata, na bilo koji način da bi se prebrodila predstojeća zima.

- Kad smo u neizvjesnosti da li će biti ruskog gasa, kad znamo kako stvari stoje i sa peletom i sa svim, da neko postavlja ovakve uslove i proizvodnju koja je bila ograničena sad dovodi u pitanje... Ovo je licemjerman potez kako bi se nedostatak električne energije morao nadomjestiti kupovinom skupe energije na berzi. Naravno čije, neke od tih elektroprivreda iz Evrope, jasan je Jerlagić.

Mirza Kušljugić, profesor na Fakultetu elektrotehnike u Tuzli, kaže da je ova uobičajena, birokratska procedura Energetske zajednice opravdana, jer BiH krši usvojeni plan smanjenja zagađenja iz velikih termoblokova (tzv. NERP plan), koja neće imati nikakvih posljedica za snabdijevanje električnom energijom ove godine.

- Pošto sve članice krše ove planove, odnosno LCPD/IED direktive EU, vjerovatno će se na narednom sastanku ministarskog vijeća Energetske zajednice u novembru o tome razgovarati i zauzeti stav. Naravno, poželjno je da se što prije svi blokovi u TE, za koje je planirano da nastave sa radom, usklade sa navedenim direktivama, poručuje Kušljugić.

PREUZETA OBAVEZA

Edhem Bičakčić, predsjednik CIGREBiH, kaže da, ako već država preuzima neke obaveze, onda ih mora i poštovati.

- A ovo kod nas nije da bi se prebrodila zima, nego da bismo imali šta izvoziti. Da li smo trebali prihvatiti Nacionalni plan ako nismo članica EU, to je drugo pitanje. EZ ima načine i mehanizme da nas natjera da slušamo, može doći do zabrane izvoza električne energije, jer da mi to koristimo za vlastite potrebe, oni vjerovatno ne bi ni reagovali. Ali, mi to izvozimo, rekao je Bičakčić.

OSLOBODENJE

Objavljeno: 19.12.2022.

Neka građani štede, a država ako hoće: BiH nije u poziciji da lagodno posmatra kako će se razvijati kriza

Odgovorom na pitanje kakva nas sudbina, kada je riječ o energetici, čeka u 2023. godini, bavila su se naša četiri lista, a za promjenu, Bosna i Hercegovina ne bi trebala strahovati

Kakva sudbina čeka Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Hrvatsku i Crnu Goru, tema je kojom su se bavili novinari Oslobođenja, Vijesti, Večernjeg lista i Danasa, a ako je suditi prema dosadašnjem stanju u elektroprivredama, naša zemlja ne bi trebala biti u najlošijoj situaciji.

Profesor Mirza Kušljugić nam kaže da se iz energetske krize može izvesti zaključak da je elektroenergetski sistem u BiH, kao i u regiji, izložen značajnim rizicima zbog varijabilnosti proizvodnje iz hidroelektrana i problema sa pouzdanošću rada starih blokova u termoelektranama. Upozorava da u 2023. ulazimo sa velikim rizikom u radu elektroenergetskog sistema.

- BiH će u 2023. godini vjerovatno imati bolju startnu poziciju nego susjedne zemlje, ali nije u poziciji da može lagodno da posmatra kako će se razvijati kriza. Ukoliko zima bude izuzetno hladna i ako se struja počne značajnije koristiti za grijanje, može doći do problema u radu distributivne mreže, upozorava prof. Kušljugić.

Cijene struje u Crnoj Gori nisu povećavane u 2022, a ostaće iste i u 2023. No, ako se i narednih godina zadrži ovako visok trend cijena struje na međunarodnim berzama, Crna Gora bi u problemu mogla biti 2024, kada će osam mjeseci van pogona biti TE Pljevlja zbog ekološke rekonstrukcije.

Bosna i Hercegovina se treba pod hitno okrenuti podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, ističe tuzlanski profesor

Što se Hrvatske tiče, plin varira na tržištu, a kućanstvima ga sufinancira država s 0,13 eura po kubiku, jer je kupcima omogućen prijelaz s tržišnih opskrbljivača na one u javnoj usluzi. Prosječno kućanstvo godišnje troši između 1.000 i 1.500 kubika plina, pa tako obitelj na godinu za plin izdvoji oko 530,90 eura (bez intervencije plaćala bi 132,72 eura više).

Vlada Srbije je donijela odluku o privremenoj zabrani izvoza prirodnog gasa kako bi se obezbijedilo sigurno snabdijevanje domaćeg tržišta, ali struka zamjera vlastima to što nisu, poput EU, naložile štednju državnoj upravi i preduzećima.

TRPIMO NERAD VLASTI

Profesor emeritus na Fakultetu elektrotehnike Univerziteta u Tuzli Mirza Kušljugić ističe da vlade u Bosni i Hercegovini nisu adekvatno reagovala na povećanje cijena ogrjevnog drveta i peleta osim privremene zabrane izvoza, što je bila palijativna mjera koja je poduzeta u trenutku kad su cijene ovih energenata porasle za više od 100 posto. Povećanje cijena ovih energenata su, nažalost, podvlači profesor Kušljugić, najviše osjetili građani iz socijalno ugroženih grupa stanovnika. Posebno jer je došlo i do povećanja cijene uglja za široku potrošnju.

Što se tiče električne energije, BiH je, barem u 2022. godini, bila u značajno povoljnijoj situaciji u odnosu na susjedne zemlje, koje su zbog neplaniranog interventnog uvoza osjetile jako veliki udar dramatičnog povećanja cijene električne energije na regionalnom tržištu.

- Mi smo bili u poziciji da smo izvozili značajne količine struje u prvoj polovini 2022. godine, tako da su elektroprivrede u BiH u ovom periodu zabilježile profite. U drugoj polovini godine je zbog velike suše, kao i učestalih kvarova u pojedinim termoelektranama, došlo do problema sa proizvodnjom i neplaniranog uvoza, tako da treba sačekati kraj godine da vidimo kakve će poslovne rezultate u 2022. imati tri elektroprivrede. Prema nekim najavama, moguće je da pojedine elektroprivrede, koje su u prvoj polovini godine poslovala sa profitom, na kraju godine zbog neplaniranog uvoza struje posluju sa gubitkom. Znači da bi se našle u poziciji u kojoj se nalaze elektroprivrede u regiji. Ipak, u 2022. nije bilo povećanja cijene struje za domaćinstva i mala preduzeća, a za komercijalne kupce u Federaciji BiH došlo je do ograničenog povećanja od 20 posto, objašnjava Kušljugić.

Mirza Kušljugić: BiH treba alternativne izvore za gas

Profesor ukazuje na to da se iz ove krize može izvesti zaključak da je elektroenergetski sistem u BiH, kao i u regiji, izložen značajnim rizicima zbog varijabilnosti proizvodnje iz hidroelektrana i problema sa pouzdanošću rada starih blokova u termoelektranama.

Upozorava na to da i u 2023. ulazimo sa velikim rizikom u radu elektroenergetskog sistema.

- BiH će u 2023. godini vjerovatno imati bolju startnu poziciju nego susjedne zemlje, ali nije u poziciji da može lagodno da posmatra kako će se razvijati kriza. Ukoliko zima bude izuzetno hladna i ako se struja počne značajnije koristiti za grijanje u domaćinstvima, može doći do problema u radu distributivne mreže. Srednjoročno, BiH mora u svojoj strategiji razvoja sektora uvažavati ne samo zahtjeve sigurnosti snabdijevanja energijom nego i zahtjeve za klimatsku sigurnost, odnosno otpornost sistema na klimatske promjene i na moguće posljedice klimatskih politika EU sa čijim tržištem smo direktno povezani. Tu, prije svega, mislim na planirano uvođenje mehanizma za plaćanje emisija CO₂, ili prijeko uvođenje prekograničnog poreza za izvoz struje u

EU ili zbog uspostavljanja domaćeg sistema ograničavanja ukupnih emisija i trgovanja certifikatima za CO2, ističe profesor Kušljugić.

O povećanju cijene gasa koji se koristi za grijanje u Sarajevu, profesor Kušljugić kaže da se na taj proces u 2022. godini nije moglo značajnije uticati. Naglašava da se može očekivati puno rizika u narednom periodu sa snabdijevanjem gasom. Stoga ukazuje na to da bi bilo poželjno da se u sljedećih godinu-dvije detaljno sagledaju rizici mogućeg prekida snabdijevanja gasa od sadašnjeg snabdjevača i shodno tome pronađu opcije snabdijevanja iz alternativnih izvora. Profesor Kušljugić smatra da je u ovom trenutku neozbiljno govoriti o potrebi izgradnje skladišta gasa dok nemamo strategiju korištenja ovog energenta.

Ističe da o ulozi gasa u planovima razvoja energetike u stručnoj javnosti u BiH postoje različiti stavovi.

- U RS-u je aktualna neka vrsta euforije vezano za dalju gasifikaciju i za korištenje gasa za proizvodnju električne energije, govori Kušljugić.

Posebno smatra da ne treba dugoročne strateške odluke donositi na osnovu kratkoročnih impulsa koji dolaze u vrijeme krize.

KIŠA I STARA ELEKTRANA

Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) već je u junu prošle godine bila u velikom problemu jer je svom najvećem potrošaču Kombinat aluminijuma, koji je u vlasništvu privatne kompanije Uniprom, prema dugoročnom ugovoru morala da prodaje struju po cijeni od 45 eura za MWh, dok je nedostajući dio uvozila po višestruko većim iznosima.

Elektroprivreda Crne Gore je imala poslovni gubitak za period januar-septembar od 88,6 miliona eura

U decembru 2021, kada cijene struje u pojedinim danima na međunarodnim berzama prelaze rekordne iznose od 250 eura za MWh, EPCG raskida ugovor sa KAP-om. EPCG je prije toga ponudio da KAP snabdijeva po cijeni od oko 120 eura za MWh, ali su iz Uniproma saopštili da im proizvodnja ne bi bila profitabilna sa cijenama višim od 45 eura za MWh. KAP je krajem decembra krenuo sa gašenjem ćelija, a od proizvodnje je zadržao manje od 10 odsto kapaciteta i fabrike prerade. Time je godišnja potrošnja KAP-a smanjena na svega oko 70 GWh, od ranijih oko 600 GWh.

Taj višak struje je EPCG u prva tri mjeseca 2022. godine uspješno prodavao na međunarodnom tržištu po cijenama od 250, pa i više od 300 eura za MWh. Kompanija za ta tri mjeseca ostvaruje neto profit od 33 miliona eura. Energetska situacija u Evropi se dodatno komplikuje od februara, nakon početka rata u Ukrajini, zbog dodatnog problema sa snabdijevanjem gasa iz Rusije, ali i isključenja elektrana u ratnoj zoni. Cijene struje na međunarodnom tržištu nastavljaju da rastu.

Remont Termoelektrane Pljevlja, koja proizvodi oko polovine crnogorske potrošnje strujom, bio je planiran za april i maj, kada se uobičajno očekuju dobre hidrološke prilike i puni rad hidroelektrana, čime se umanjuje šteta zbog neproizvodnje TE Pljevlja. Međutim, u aprilu počinje

hidrološka suša u zapadnom dijelu Crne Gore, gdje se i nalaze jedine dvije velike hidroelektrane, koja je trajala sve do novembra. Proizvodnja iz hidroelektrana bila je na minimumu, zbog čega je EPCG morao da uvozi ogromne količine struje i po cijeni višoj od 700 eura za MWh da bi obezbijedila redovno snabdijevanje potrošača. Dnevni gubici zbog uvoza struje iznosili su i više od milion i po eura.

Kolike su bile posljedice suše, pokazuje zvanični podatak EPCG-a da je od juna do početka novembra proizvodnja iz TE Pljevlja činila 90 odsto ukupne proizvodnje, a da su ostali izvori velike i male hidroelektrane, vjetroelektrane,... učestvovala sa svega 10 odsto, umjesto uobičajenih 50 odsto. U oktobru, kada su uobičajene velike jesenje kiše, proizvodnja iz TE činila je čak 93,8 odsto ukupne proizvodnje, dok struje iz hidroelektrana praktično nije ni bilo. Ova situacija pokazuje i koliko je Crna Gora zavisna od svoje jedine i zastarjele termoelektrane, čija se ekološka rekonstrukcija očekuje do kraja 2024.

Tek sredinom novembra dolazi do značajnih padavina i počinje puni rad hidroelektrana. Nakon toga, dnevni profit EPCG-a zbog izvoza viška struje raste na dva do dva i po miliona eura, ali je i dalje pitanje da li će uspjeti da ispegla velike minuse nastale u prethodnih deset mjeseci. Crna Gora je dva puta ove godine bila u evropskom vrhu po procentu zadovoljenja svojih potreba strujom iz vjetroelektrana. Prema podacima sa sajta windeurope.org, 9. decembra je proizvodnja iz dva privatna vjetroparka na Krnovu i Možuri zadovoljavala 35 odsto dnevnih potreba potrošača u Crnoj Gori, a 17. aprila taj procenat je iznosio čak 45 odsto.

Šta će Crnogorci kad počne remont TE Pljevlja?

Međutim, ti dani su rijetkost, na godišnjem nivou proizvodnja iz vjetroelektrana iznosi oko devet odsto. Uobičajeno ukupna godišnja proizvodnja struje u Crnoj Gori iz svih izvora iznosi oko 3,5 hiljada GWh, od čega iz svih hidroelektrana oko 1,85 hiljada, termoelektrane 1,35 hiljada, iz vjetroelektrana oko 320 GWh. Prvi put se značajnija proizvodnja iz solarnih elektrana očekuje u narednoj godini od 41 GWh.

Cijene struje u Crnoj Gori nisu povećavane tokom godine, a ostaće iste i tokom naredne. Prosječna cijena za domaćinstva sa PDV-om iznosi 9,5 centi po kilovatsatu. Ukoliko se i narednih godina zadrži ovako visok trend cijena struje na međunarodnim berzama, Crna Gora bi u problemu mogla biti 2024, kada će osam mjeseci van pogona biti TE Pljevlja zbog ekološke rekonstrukcije.

MJERE DO PROLJEĆA

Takva su vremena, rekao bi narod, a da su laka, nisu. Proteklu godinu u hrvatskim se trgovinama uglavnom love akcije, jer kruha ispod 18 kuna (2,39 eura) gotovo pa i nema, jaja su i po deset kuna (1,33 eura) skuplja no lani, o mesu da i ne govorimo. Češu se zbog toga po glavama obitelji ususret blagdanima jer, kako je pokazala nedavna analiza Večernjeg lista, za košaricu proizvoda koja je u 2021. koštala 823,07 kuna (109,24 eura), sad će se morati izdvojiti 20 posto više, 1.024,90 kuna (136,03 eura). Usporedi li se ista košarica s onom iz pretprošle godine, ispada da će praznici Hrvate na kraju 2022. koštati čak 36 posto više nego 2020. Gotovo duplo skuplje, laički rečeno, namirnice

su u najobičnijim supermarketima, a kakva će situacija biti nakon 1. siječnja, rijetki se usude predviđati.

O ograničavanju cijena plina pregovara se na razini EU, i Hrvatska je jedna od zemalja koje su za, ali nema konsenzusa

Ono što bi još do kraja ožujka trebalo, koliko-toliko, olakšati život jesu Vladine mjere za ublažavanje energetske krize vrijedne 21 milijardu kuna (2,8 milijardi eura). Donesene su u rujnu, a ideja je da pomognu kućanstvima, ali i poduzetništvu da se nose s porastom cijena prirodnog plina, nastalog nakon pandemijskog lockdowna, a potenciranog trenutačnom geopolitičkom situacijom, što je za posljedicu imalo i povećanje cijena električne energije, koje se petina u Europskoj uniji dobiva upravo pomoću prirodnog plina. Naravno, ovi energenti doveli su i do poskupljenja svih osnovnih životnih potreba, počevši od hrane, završivši s benzinom i dizelom na benzinska, koji se također trenutačno prodaju po reguliranim cijenama, budući da je Vlada fiksirala marže te smanjila trošarine na gorivo. Što se struje tiče, po megavatsatu 59 eura troše sad građani kojima godišnja potrošnja nije veća od 2.500 kWh, što je ujedno i neki prosjek potrošnje, 62 eura javni i neprofitni sektor, 180 eura prosječna je cijena za poduzetnike, s tim da u ovoj kategoriji postoje posebne gradacije kao i u kućanstvima, tko troši više, plaća više. Ipak, otprilike šest puta niža je to cijena struje za domove nego na burzama, na kojima se megavatsat električne energije trenutačno kreće između 300 i 400 eura. Plin varira na tržištu, 15 kuna (1,99 eura) po kubiku posljednja je cijena, a kućanstvima ga sufinancira država s otprilike kunom (0,13 eura) po kubiku, i to zato jer se svim kupcima omogućio prijelaz s tržišnih opskrbljivača na one u javnoj usluzi.

Posljednji spomenuti osigurali su količine plina koje su im pomogle da ga ne moraju kupovati na tržištu jer da to moraju, subvencija države, da cijena ostane ljudima kakva je sada, bila bi desetak kuna po kubiku. Uzmemo li u obzir da prosječno kućanstvo na godišnjoj razini troši između 1.000 i 1.500 kubika plina, nije teško doći do računice da prosječna obitelj na godinu za plin izdvoji oko četiri tisuće kuna (530,90 eura), a da nema intervencije “kuna po kubiku”, godišnje bi plaćala otprilike tisuću kuna (132,72 eura) više. Ono što niz stručnjaka spominje jesu gorivo i činjenica da i dalje oko pedeset posto cijene litre odlazi u državnu blagajnu, unatoč smanjenim trošarinama i fiksiranim maržama za distributere i trgovce, što je područje na kojem bi se vjerojatno još moglo poraditi. I poslodavcima je Vlada omogućila da zaposlenicima pomognu s krizom, kroz božićnice, nagrade, bonuse i ine isplate godišnje svaki “gazda” svom “radniku” može iskeširati 27 tisuća kuna (3.583,52 eura), no koliko i tko je to zaista i napravio, nismo sigurni. Kućni budžet može se “podebljati” i ukoliko se kupuju većinski namirnice kojima je ograničena cijena kroz regulirane marže, a to su mlijeko, brašno, suncokretovo ulje i određeno meso, s tim da su iznosi koji se izdvajaju za hranu na vrijeme “stopirani”, jer gotovo sve što nije, od rujna je još otišlo “gore”. Umirovljenici i nezaposleni istaknuti su kao posebne kategorije u Vladinim mjerama, jer prvima su narasle najniže penzije za tri posto te im se isplaćuje “energetski dodatak” po cenzusu, od 400 do 1.200 kuna (od 53,09 do 159,27 eura), dok će drugi dobiti dodatnih 250 kuna (33,18 eura) mjesečno. I socijalna naknada je rasla mjerama, a ne smijemo ni zaboraviti nepromijenjenu jediničnu cijenu toplinske energije za kućanstva i poduzetnike u centralnim i zatvorenim toplinskim sustavima, za što se izdvojilo 1,5 milijardi kuna (199 milijuna eura).

Hoće li se ići s dodatnim intervencijama Vlade nakon ožujka, odnosno nakon što isteknu ove mjere, još se ne zna.

OČUVANJE STANDARDA

Kako bi pokušala da zauzda udar energetske krize na standard građana i rad privrede, nastale zbog ruske vojne intervencije u Ukrajini, Vlada Srbije je bila prinuđena, kao i druge širom sveta, da uvede niz administrativnih mera od kojih su, gotovo sve, još na snazi.

Jedna od mera koje je Vlada donela zarad tog cilja bilo je donošenje uredbe o ograničenju visine cena derivata nafte. Ta odluka podrazumeva da Vlada propisuje maksimalne cene goriva na pumpama na sedmičnom nivou. Takođe, odlučeno je i da usledi privremeno smanjenje iznosa akciza na derivate nafte, odnosno olovni i bezolovni benzin i gasna ulja za 10 odsto.

Vlada Srbije je donela i odluku o privremenoj zabrani izvoza i iznošenja prirodnog gasa kako bi se obezbedilo sigurno snabdevanje domaćeg tržišta i sprečila moguća šteta po privredu i građane.

Najveća zamjerka struke vlastima je ta što u Srbiji nije uveden porez na ekstra profit energetskim i drugim kompanijama, koje u ovim uslovima imaju ogromne prihode

U cilju ublažavanja posledica i sprečavanja kritične nestašice mleka i proizvoda od mleka, a usled povećanog izvoza i potreba stanovništva za povećanim snabdevanjem prouzrokovanim krizom na svetskom tržištu, Vlada je donela odluku o zabrani izvoza ove robe. Usvojena je i odluka o obaveznoj proizvodnji i prometu hleba od brašna tipa T-500, kojom je ograničena cena tog proizvoda, a u cilju sprečavanja većih poremećaja i očuvanja životnog standarda stanovništva.

Kako bi se sprečila nestašica ogreva na domaćem tržištu, doneta je i odluka o privremenoj zabrani izvoza peleta i određenih drvnih sortimenata za potrebe proizvodnje čvrstih goriva na bazi biomase. Takođe, na inicijativu Ministarstva rudarstva i energetike, a u saradnji sa Ministarstvom trgovine, turizma i telekomunikacija, Ministarstvom poljoprivrede, skladištarima, peletarima, kao i Upravom za šume, JP Srbijašume, Vlada je donela uredbu o ograničenju visine cene peleta.

Nakon što su proizvođači peleta u Srbiji u više navrata upozorili na to da je prodaja na domaćem tržištu stala, da su magacini puni neprodane robe i da zbog toga pretila opasnost da budu prinuđeni da obustave proizvodnju, te da radnicima plate kasne, Vlada Srbije je 1. decembra donela odluku kojom se privremeno dozvoljava izvoz peleta do 31. januara sledeće godine.

Kako bi se podstakla štednja električne energije u kriznim uslovima, republička Vlada je donela zaključak kojim je preporučeno preduzeću Elektroprivreda Srbije da domaćinstvima koja smanje potrošnju struje odobre popuste od 15 do 30 odsto na mesečni račun, od 1. oktobra ove do 31. marta sledeće godine.

Vlada je nedavno usvojila i uredbu o energetski ugroženom kupcu, kojom je definisala kategorije građana koji ostvaruju prava na umanjenje mesečne obaveze plaćanja električne energije i za te namene obezbedila milijardu i po dinara. Uredbom su prvenstveno obuhvaćeni korisnici prava na novčanu socijalnu pomoć i dečji dodatak ili uvećani dodatak za pomoć i negu drugog lica, kao i domaćinstva sa minimalnim prihodima. Određene su i obaveze lokalnih samouprava da podatke o

svim energetske ugroženim kupcima koji mogu ostvariti ovo pravo dostavljaju energetske snabdevaču svakog meseca i ti podaci biće objavljivani na internet-stranici Ministarstva rudarstva i energetike.

Takođe, nadležni su doneli odluku o preporukama lokalnim samoupravama, organima državne samouprave, državnim preduzećima i javnim ustanovama o racionalnoj upotrebi javne rasvete, ograničenju rada dekorativne rasvete na javnim objektima i korišćenju LED rasvete. Apel za štednju struje je upućen istovremeno i građanima i privredi u privatnom vlasništvu.

Stručna javnost je uputila zamerku Vladi zbog toga što nije, poput onih u Evropskoj uniji, naložila državnoj upravi i preduzećima da štede struju, već samo predložila tu meru.